چەند چالاکییەك لە رۆژی جیهانی دژ بە ئیعدام

لە رۆژی جیهانی دژ بە ئیعدام 10-10-2024 لە هەردوو شاری کەرکوك و هەولێر , رێکخراوەکانی مافی مرۆڤ و دژ بە جینۆساید دوو گردبوونەوەو کۆنگرەی رۆژنامەنووسیان ئەنجامدا, بە بەشداری کەنالەکانی راگەیاندن, داوایان کرد لە عێراق و کوردستان حوکمی ئیعدام نەمێنی, سەرۆکی عێراق و هەرێمی کوردستان واژۆ لەسەر هیچ بڕیارێکی ئیعدام نەکەن , هاوکات داوا کرا کەرامەتی زیندانی پارێزراو بێت , ئەشکەنجە , هەڕەشەی لەسەر نەمێنێت.

نا بۆ ئیعدام, بەڵێ بۆ مافی ژیان

گەلی کورد قوربانی پلە یەکی ئیعدام و کوشتنی دەرەوەی دادگا و ئەشکەنجە بووە لە مێژوودا, کەم نین ئەوانەی لە رابردوو وە ئێستا تەنها بەهۆی کوردبوونەوە ئیعدامکراون, یاخود لە پرۆسەکانی جینۆساید مافی ژیانیان بە کۆمەڵ لەسەنراوەتەوە و ئیعدامی بە کۆمەڵکراون, بۆیە هەڵگرتنی ئەم بڕیارە وەحشیانەیە ئەرکێکی مرۆڤانەو وەڵامدانەوەیەکیشە بە تاوانەکانی رابردوو و نەفرەتە لێی, با کوردستان بکرێتە هەرێمی مافی ژیان. لە کۆنگرەی ستۆکهۆڵمی رێکەوتی 11-12-1977دا لەسەر ئاستی جیهان یەکەم هەنگاو نرا بۆ هەڵوەشاندنەوەی بڕیاری لە سێدارەدان کە لە راگەیاندنی ستۆکهۆڵمدا بەرجەستەکراوە, دوای 47 ساڵ لە ئێستادا لەسەر ئاستی جیهان تەنها 55وڵات بڕیاری ئیعدام جێبەجێ دەکات کە مخابن عێراق یەکێکە لە پێشەنگەکانی, لە ناویاندا 112 وڵات بە هەموو شێوەیەك ئیعدامیان قەدەغە کردووە لە حوکمدان و جێبەجێکردندا. رێکەوتی 10-10ی هەموو ساڵێك رۆژی قەدەغەکردنی ئیعدامە لە جیهان, لەم ساڵە 2024 رێکخراوەکانی دژ بە ئیعدام وەك ساڵانی پێشوو زیاتر لە 1000 چالاکی جۆراوجۆر لە زۆرتر لە 70 وڵات ئەنجام دەدەن بە فشارخستنە سەر ئەو 55 وڵاتەی تا ئێستا بەردەوامن لە سەپاندنی بڕیارو جێبەجێکردنی ئیعدام لە جیهاندا.

ساڵی 2023 لە جیهاندا 1153 حاڵەتی ئیعدام جێبەجێکراوە, کە 31% زیاتر بووە لە ساڵی 2022, ئەوانەش لە 16 وڵات جێبەجێکراون, وە 2428 حوکمی ئیعدامیش لە 52 وڵات دەرچووە.

خۆشبەختانە هەرێمی کوردستان ماوەیەکی زۆرە بڕیاری جێبەجێکردنی ئیعدامی راگرتووە, ئەمەش هەنگاوێکی باش و پۆزەتیفە, لەم رۆژەدا

داخوازین لە کوردستان ئیعدام بە یەکجاری هەڵبوەشێتەوە و بچێتە ریزی ئەو وڵاتە مۆدێرنانەی جیهانەوە کە بڕیاریان داوە مافی ژیان لە مرۆقەکان نەسەننەوە. لێرەوە داوا لە سەرۆك کۆماری عێراق بەڕێز دکتۆر لەتیف ڕەشید و بەڕێز نێچیرقان بارزانی سەرۆکی هەرێمی کوردستان دەکەین واژۆ لەسەر هیچ بڕیارێکی ئیعدام نەکەن.

هەروەها لەم ڕۆژەدا داواکارین زیندانی نهێنی لە کوردستان نەمێنێت و هەموو زیندانییەك لە ماوەی 24 کاتژمێردا هۆکاری مانەوەی ئاشکرا بکرێت, زیندانی سیاسی قەدەغەی یەکجاری بکرێت, ئەشکەنجە بە هەموو شێوەکانی قەدەغە بکرێت, دەستی سیاسییەکان لە دادگاکان نەهێڵرێت, داواکاری گشتی بەهێز بکرێت, پۆلیس ئەرکی دەستگیرکردنی تۆمەتبار بگرێتە ئەستۆ, کەرامەتی زیندانی پارێزراو بێت, دەست بە شمەکە تایبەتمەندەکانی وەك مۆبایل و کۆمپیوتەرو شمەکی بەر باخەڵ نەبردرێت کە پەیوەندییان بە دۆسیەکەیەوە نەبێت, ئەرکی پشکنینی ئەوانەش تەنها بە دادوەری تایبەتمەند بسپێردرێت

. وە تۆمەتباران بە تایبەتیش تۆمەتباری تاوانە گەورەکان وەك تاوانی جینۆساید و تاوانی جەنگ و تاوانی دژ بە مرۆقایەتی لە سزا رزگاریان نەبێت.

نا بۆ ئیعدام, نا بۆ ئەشکەنجە, بەڵێ بۆ مافی ژیان, بەڵێ بۆ پاراستنی کەرامەتی مرۆقەکان

ڕێکخراوی کوردستان بۆ جینۆساید
تۆڕی KONCICC
هەڵمەتی دادپەروەری ه
هەڵمەتی ژیان نا بۆ ئیعدام لە کوردستان
2024-10-10